

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการชำระหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ของต่างประเทศและประเทศไทย

จากปัญหาหนี้เสียของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ใกล้เคียง 70,000 ล้านบาท จากการปล่อยกู้ทั้งหมด 5.4 ล้านคน ผิดนัดการชำระหนี้จำนวน 2.1 ล้านคน จะลุกลามเป็นปัญหาใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ หากไม่มีนโยบายในการแก้ไขอย่างเป็นระบบและจริงจัง ปัญหาขาดทุนเรื้อรังจะส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) มากขึ้นตามลำดับ และอาจมีผลกระทบต่อการทำงานของกองทุนในระยะยาว กระทั่งต่อโอกาสทางการศึกษาของผู้กู้รายใหม่ รวมทั้งเกิดการระทบประมาณของรัฐบาลมากขึ้นอีกด้วย หนี้เสียจำนวนมากของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) เป็นผลจากการที่ผู้กู้เงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คืนเงินให้กับกองทุนคิดเป็นจำนวนที่ต่ำกว่าประเทศอื่นมาก การไม่ชำระหนี้ อยู่ที่ประมาณร้อยละ 50 ของหนี้ทั้งหมด จำนวนที่ได้คืนมานี้เมื่อหักด้วยค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่าง ๆ ของกองทุนแล้วจะเหลือเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ทำให้กองทุนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) มีอัตราคืนทุนในระดับต่ำมาก

อีกทั้งยังมีกรณีตัวอย่างที่นักศึกษากู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) แล้วไม่ชำระหรือเบียดหนี้ จนทำให้ครูผู้ช่วยจำต้องรับผิดชอบแทนจนถูกฟ้องร้องบังคับคดีนั้น ก็ยังเป็นปัญหาที่ควรมีมาตรการแก้ไข ในบทนี้ผู้เขียนจะได้กล่าวถึงกฎหมายไทยและมาตรการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการชำระหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตลอดจนกฎหมายเกี่ยวกับการชำระหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามหลักกฎหมายของประเทศประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย และประเทศแคนาดา โดยสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

3.1 การชำระหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของต่างประเทศ

สำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาจากแนวความคิดที่ว่าระดับการศึกษาที่สูงขึ้นจะช่วยเพิ่มความสามารถในการหารายได้ของผู้เรียนและผู้เรียนเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการศึกษาโดยตรง ประชาชนควรสนับสนุนการศึกษาด้วยการจัดให้มีเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่ทุกคนที่ประสงค์จะเรียนต่อในระดับสูงขึ้น ให้ได้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ การให้ความช่วยเหลือด้วยการ

ให้ยืมเงินกองทุนเพื่อการศึกษาจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถหารายได้เพิ่มขึ้นจากการศึกษาที่เพิ่มขึ้นแล้วจึงค่อยนำรายได้นั้นมาชำระหนี้เงินกู้ยืม

แนวความคิดดังกล่าวนี้ทำให้เกือบทุกประเทศในรูปที่ใช้ระบบเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจะให้กู้ยืมแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ประสงค์จะศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและให้ทุนการศึกษาให้เปล่าแก่นักเรียนที่ยากจนและศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าโดยตรง หรือบางประเทศก็ให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตลอดถึงระดับอุดมศึกษา

3.1.1 การชำระหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของประเทศอังกฤษ¹

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยค่าใช้จ่ายในขณะที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษา และผู้กู้ยืมสามารถชำระหนี้เมื่อสำเร็จการศึกษาพร้อมดอกเบี้ยแต่ดอกเบี้ยขึ้นอยู่กับอัตราเงินเพื่อ

1. วิธีการสมัคร

นักศึกษาสามารถสมัครได้ปีละ 1 ครั้ง ณ สถานศึกษาของตนเองในอังกฤษ เวลส์ สกอตแลนด์ หรือกระทรวงศึกษาธิการในไอร์แลนด์เหนือ

2. คุณสมบัติของผู้กู้ยืมเงิน

ต้องเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัย หรือเป็นพลเมืองประเทศอังกฤษ

3. จำนวนเงินกู้ที่ได้รับ

จำนวนเงินกู้ที่ได้รับนั้น ขึ้นอยู่กับค่าเล่าเรียน และค่าที่พักอาศัย จำนวนค่าลงทะเบียนแต่ละเทอม โดยจำนวนค่าลงทะเบียนเรียนที่สามารถให้กู้ยืมได้สูงสุด ร้อยละ 75 ต่อปี โดยไม่ขึ้นอยู่กับรายได้ของครอบครัว ซึ่งสามารถแสดงจำนวนเงินที่ให้กู้ยืมได้ ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนเงินที่ให้กู้ยืมได้

Student loan amounts	Full Year	Final Year
นักศึกษาในอังกฤษ	4,700	4,075
นักศึกษาที่ไม่ศึกษาในประเทศอังกฤษ	3,815	3,310
นักศึกษาที่อาศัยอยู่กับบิดามารดา	3,020	2,635

¹ Wikipedia. (2019). *Loan Fund for United Kingdom Students*. (Online). Available: http://www.En.Wikipedia.org/wiki/student_loans_in_the_United_Kingdom. [2563, 3 January]

4. การชำระเงินกู้ยืม

นักศึกษาสามารถเริ่มชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาคืน หลังจบการศึกษา ถ้ามีรายได้หลังจบการศึกษาต่ำกว่า 15,000 ปอนด์ ต่อปี นักศึกษาไม่ต้องจ่ายเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา แต่ถ้ามีรายได้เกิน 15,000 ปอนด์ หรือ 1,250 ปอนด์ต่อเดือน หรือ 288 ปอนด์ต่อสัปดาห์ จะจ่ายตามอัตราเงินเพื่อซึ่งผูกติดกับภาษีหรือจ่ายผ่านนายจ้างโดยนายจ้างจะหักเงินจากเงินเดือน

5. กรณีผู้กู้ยืมไม่ชำระหนี้เงินกู้ยืม²

เนื่องจากการชำระหนี้ของนักศึกษาได้ถูกผูกติดกับภาษีและมีการหักจากเงินเดือนในกรณีผู้กู้ยืมมีงานทำจึงไม่มีบทลงโทษ แต่มีบทสิ้นสุดของการชำระหนี้ดังนี้

- 1) เมื่อผู้กู้ยืมอายุถึง 65 ปี
- 2) เมื่อผู้กู้ยืมพิการ ทูพพลภาพ หรือไม่มีสภาพที่จะสามารถทำงานได้
- 3) เมื่อผู้กู้ยืมตาย

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่ากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของประเทศไทยนั้น ปลอ่ยกู้ยืมให้เฉพาะผู้เรียนระดับอุดมศึกษาขึ้นไปเท่านั้น ซึ่งแตกต่างจากประเทศไทยที่ปลอ่ยกู้ยืมให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ขึ้นไปจนถึงระดับอุดมศึกษาในชั้นปริญญาตรี ซึ่งถือว่าครอบคลุมและให้โอกาสแก่ผู้เรียนมากกว่า แต่อย่างไรก็ตามประเทศไทยกำหนดให้ผู้กู้ยืมชำระเงินกู้ยืมคืนในอัตราที่แปรผันตามอัตราเงินเฟ้อของประเทศในขณะชำระเงิน ซึ่งทำให้ผู้กู้ยืมมีความสามารถชำระเงินได้ตามสภาพเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ ซึ่งแตกต่างจากของประเทศไทยที่กำหนดอัตราชำระเงินแบบขั้นบันได จากร้อยละ 1.5 ของเงินต้น ไปจนถึงร้อยละ 13.5 ของเงินต้น ในปีที่ 15 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของการชำระเงิน ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ การเงินของผู้กู้ยืมในขณะชำระเงินในปีนั้นๆ และส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ยืมของผู้กู้ยืมเงิน ทำให้เกิดการผิดนัดชำระหนี้ ไม่ยอมชำระหนี้ จนกลายเป็นปัญหาการเกิดหนี้เสียสะสมจำนวนมากในระบบกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

3.1.2 การชำระหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา³

สำหรับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาของประเทศไทยนั้น กระทรวงการศึกษาของสหรัฐอเมริกามีโครงการเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาสำหรับผู้เรียนหลังมัธยมศึกษา ภายใต้โครงการที่ชื่อว่า William D. Ford Federal Direct Loan Program หรือเรียกสั้นๆว่า “เงินกู้โดยตรง” ซึ่งเป็น

² Student Loans company. (2019). *Loan Fund for United Kingdom Students*. (Online). Available: <http://www.sl.co.uk/services/Loan-repayment/loan.cancellation.aspx>. [2563, 3 January]

³ สุภาวัฒน์ พรหมทอง. (2549). *ปัญหาเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา: ศึกษากรณีการศึกษาระดับอุดมศึกษา*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 61-62.

โครงการสำหรับผู้เรียนและผู้ปกครองในการขอรับเงินกู้โดยตรงจากกระทรวงศึกษาธิการของสหรัฐอเมริกาสำหรับการศึกษาหลังมัธยมศึกษาโดยโรงเรียนที่ได้รับเงินกู้จากกระทรวงศึกษาธิการของสหรัฐอเมริกาคือเป็นผู้จ่ายเงินกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนหรือผู้ปกครองที่ได้รับเงินกู้ยืม ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการนี้คือ

1. ผู้ขอกู้จะได้รับเงินขอกู้จากรัฐบาลกลางโดยไม่ต้องติดต่อกับธนาคาร
2. กระทรวงการศึกษาของสหรัฐอเมริกาคือผู้ให้กู้รายเดียว
3. ผู้กู้สามารถวางแผนการชำระหนี้ที่สอดคล้องกับสถานะทางการเงินของผู้กู้
4. ผู้กู้สามารถเปลี่ยนแปลงการชำระหนี้ได้เมื่อสถานะทางการเงินเปลี่ยนไป

เนื่องจากทุกโรงเรียนไม่ได้เข้าร่วมในโครงการเงินกู้ดังกล่าว ผู้ขอกู้จะต้องติดต่อกับสถานศึกษา หากสถานศึกษาไม่ได้อยู่ในโครงการเงินกู้ผู้ขอกู้สามารถกู้เงินภายใต้โครงการ Federal Family Education Loan-FFEL โดยนักเรียนที่ได้รับเงินกู้สามารถรับเงินกู้จากธนาคาร สมาพันธ์เงินออมและเงินกู้ยืม (Saving and Loan Association) และสหกรณ์ออมทรัพย์ (Credit Union) เมื่อผู้ขอกู้ได้รับเงินกู้ในโครงการ Federal Family Education Loan-FFEL แล้ว ก็สามารถเปลี่ยนมาเป็นโครงการเงินกู้โดยตรงได้ โดยผ่านโครงการ Federal Direct Consolidation Program

วิธีการชำระหนี้เงินกู้⁴

ผู้ที่ได้รับเงินกู้จะต้องติดต่อกับศูนย์บริการเงินกู้เพื่อการศึกษาเพียงแห่งเดียว ที่ผู้ขอกู้ได้แจ้งที่อยู่และเบอร์โทรศัพท์ติดต่อไว้ ไม่ว่าผู้ขอกู้จะได้รับเงินกู้หลายประเภทหรือมีการย้ายสถานศึกษาก็ตามการชำระหนี้เงินกู้จะเริ่มต้นหลัง 6 เดือนนับจากวันที่ผู้เรียนออกจากสถานศึกษาหรือหยุดเรียนกว่าครึ่งหนึ่งของระยะเวลาเรียน ถ้ากลับเข้าเรียนในสถานศึกษาอย่างน้อยครึ่งเวลาก่อนที่จะสิ้นสุดระยะเวลาปลอดหนี้ระยะเวลาปลอดหนี้เงินกู้จะเลื่อนออกไปจนกว่าจะครบ 6 เดือนหลังจากออกจากสถานศึกษา

การชำระหนี้เงินกู้งวดแรกสำหรับ Direct Unsubsidized และ Direct Subsidized จะกำหนดให้ชำระหนี้ภายใน 60 วันหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาปลอดหนี้

การชำระหนี้งวดแรกสำหรับ Direct Subsidized Loans จะกำหนดภายใน 60 วันหลังจากเงินกู้งวดสุดท้ายได้จ่ายออกไป

ถ้าได้รับเงินกู้ประเภท Direct Unsubsidized Loans ผู้ขอกู้ไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ยจนกว่าจะสิ้นสุดระยะเวลาปลอดหนี้

ถ้าได้รับทุนประเภท Direct Unsubsidized Loans อัตราดอกเบี้ยจะถูกคำนวณและรวมยอดกับเงินกู้ในขณะที่ผู้เรียนในสถานศึกษารวมทั้งในช่วงระยะเวลาที่ปลอดหนี้ ผู้ที่ได้รับเงินกู้สามารถ

⁴ สุกวพัฒน์ พรหมทอง. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 3. หน้า 66-67.

เลือกจ่ายเฉพาะดอกเบี้ยหรือจะจ่ายตอนชำระหนี้เงินกู้งวดแรกซึ่งจะทำให้ยอดเงินกู้ที่ต้องชำระเพิ่มขึ้นเนื่องจากได้รวมดอกเบี้ยสะสมไว้แล้ว ไม่ว่าจะเป็นการชำระหนี้เงินกู้ประเภท Direct Subsidized Loans หรือ Direct Unsubsidized Loans เมื่อมีการชำระหนี้เงินกู้จำนวนเงินกู้ที่จะต้องจ่ายสูงกว่าจำนวนที่ขอกู้เนื่องจากจะต้องจ่ายดอกเบี้ย ซึ่งผู้ได้รับเงินกู้อาจจะขอชำระหนี้เงินกู้ล่วงหน้าได้โดยไม่ถือเป็นการผิดสัญญา

ทางเลือกในการชำระหนี้เงินกู้

การชำระหนี้เงินกู้มีทางเลือก 4 ทางเลือกสำหรับเงินกู้ประเภท Direct Subsidized Loans หรือ Direct Unsubsidized Loan และมีทางเลือก 3 ทางเลือกสำหรับเงินกู้ประเภท direct Plus Loans (ทางเลือก 1-3) ผู้ได้รับเงินกู้สามารถเลือกการชำระหนี้เงินกู้ที่สอดคล้องกับสถานะทางการเงินและสามารถเปลี่ยนแผนการชำระหนี้เงินกู้ได้เมื่อสถานะทางการเงินเปลี่ยนไป ทางเลือกต่างๆ ประกอบด้วย

ทางเลือกที่ 1 Standard Repayment Plan ผู้ที่ได้รับเงินกู้ต้องชำระหนี้เงินกู้เป็นรายเดือนในจำนวนที่คงที่ (อย่างน้อยที่สุด 50 เหรียญสหรัฐต่อเดือน) ภายในระยะเวลาที่กำหนด (ไม่เกิน 10 ปี) ซึ่งระยะเวลาที่ชำระหนี้เงินกู้ขึ้นอยู่กับจำนวนเงินกู้ที่ได้รับ วิธีนี้ผู้ที่ได้รับเงินกู้จะต้องจ่ายดอกเบี้ยน้อยที่สุดเพราะยอดชำระหนี้รายเดือนสูงกว่าและระยะเวลาชำระหนี้สั้นกว่า

ทางเลือกที่ 2 Extended Repayment Plan ผู้ที่ได้รับเงินกู้สามารถที่จะขยายระยะเวลาชำระหนี้เงินกู้ออกไป โดยปกติประมาณ 12-30 ปี ขึ้นอยู่กับเงินกู้ที่ได้รับและสามารถชำระหนี้เงินกู้อย่างรายเดือนในจำนวนที่คงที่ (อย่างน้อยที่สุด 50 เหรียญสหรัฐต่อเดือน) แต่น้อยกว่าทางเลือกที่ 1 ซึ่งผู้ที่ได้รับเงินกู้จะต้องชำระดอกเบี้ยในจำนวนที่มากกว่าเดิมเนื่องจากระยะเวลาการผ่อนชำระหนี้ยาวนานขึ้น

ทางเลือกที่ 3 Graduated Repayment Plan ผู้ที่ได้รับเงินกู้ชำระหนี้เงินกู้ในจำนวนที่ต่ำกว่าในช่วงปีแรกและค่อยๆ เพิ่มขึ้นทุกๆ 2 ปี ระยะเวลาชำระหนี้ประมาณ 12-30 ปี ขึ้นอยู่กับจำนวนเงินกู้ที่ได้รับ จำนวนเงินที่ชำระรายเดือนต้องไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งแต่ไม่เกิน 1.5 เท่าของการชำระหนี้ตามทางเลือกที่ 1

ทางเลือกที่ 4 Income contingent plan วิธีการชำระหนี้เงินกู้อย่างรายเดือนขึ้นอยู่กับค่า Adjusted Gross Income-AGI แล้วจำนวนเงินกู้ที่ได้รับ กล่าวคือจำนวนเงินกู้ที่ต้องชำระในแต่ละปีจะขึ้นอยู่กับรายได้ที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในแต่ละปี โดยยอดเงินกู้ที่ต้องชำระรายเดือนจะไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของรายได้ที่พึงประเมิน (Discretionary Income) (เท่ากับค่า AGI หักด้วยรายได้พื้นฐานของเส้นความยากจน ตามขนาดของครัวเรือน ซึ่งกำหนดโดย US Department of Health and Human Service) ระยะเวลาการชำระหนี้ไม่เกิน 25 ปี หลังจาก 25 ปี จำนวนเงินกู้ที่ค้างชำระจะไม่ต้องเสียดอกเบี้ยแต่จะถูกนำมาทำเป็นภาษีแทน

ในกรณีที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ด้วยทางเลือกต่างๆดังกล่าวข้างต้น ผู้ที่ได้รับเงินกู้มักจะกำหนดแผนการใช้เงินกู้เองโดยติดต่อกับศูนย์บริการเงินกู้ซึ่งจะพิจารณาให้เป็นกรณี

การเลื่อนการชำระหนี้เงินกู้

ในกรณีที่มีปัญหาการชำระหนี้เงินกู้ ผู้ที่ได้รับการกู้สามารถทำการขอผ่อนหรือขอพักการชำระหนี้เงินกู้ภายใต้เงื่อนไขต่างๆ ดังนี้

1. การขอผ่อนการชำระหนี้

ผู้ที่ได้รับเงินกู้ประเภท direct Loan สามารถขอผ่อนการชำระหนี้เงินกู้ในกรณีต่อไปนี้

1) เข้าเรียนอย่างน้อยครึ่งหนึ่งของเวลาเรียนตามหลักสูตรที่กำหนด (ผู้ที่ได้รับเงินกู้อาจไม่ต้องขอผ่อนผันการชำระหนี้เงินกู้ในระหว่างที่เป็นแพทย์ฝึกหัดหรือบุคลากรฝึกหัด ยกเว้นทันตแพทย์ฝึกหัด)

2) เข้าเรียนในโครงการทุนการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่กระทรวงศึกษาของสหรัฐอเมริกาให้การรับรอง

3) เข้าร่วมโครงการอบรมและฟื้นฟูสมรรถนะของผู้พิการที่กระทรวงการศึกษาของสหรัฐอเมริกาให้การรับรอง

ผู้ที่ได้รับเงินกู้สามารถขอรับสิทธิการขยายเวลาการผ่อนได้จนถึง 3 ปี ถ้า

1) เป็นผู้ที่อยู่ระหว่างการหางานทำ (ทำงานเต็มเวลา)

2) กำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ

ผู้ที่ได้รับเงินกู้จะได้รับสิทธิการขยายเวลาการผ่อนเพิ่มเติมได้ ถ้าในระหว่างได้รับเงินกู้ประเภท Direct Loans ผู้ที่ได้รับเงินกู้ไม่มีปัญหาทางการเงินกับโครงการเงินกู้ FFEL

ผู้ที่ได้รับเงินกู้ประเภท Direct Subsidized Loans ไม่ต้องชำระเงินต้นและดอกเบี้ยในช่วงระยะเวลาการผ่อนการชำระหนี้เงินกู้ สำหรับเงินกู้ประเภท Direct Unsubsidized Loan และเงินกู้ประเภท Direct Plus Loans อาจขอผ่อนผันได้เฉพาะเงินต้นที่กู้ยืม แต่ไม่สามารถผ่อนดอกเบี้ยได้ซึ่งผู้ที่ได้รับเงินกู้จะเลือกชำระเพียงดอกเบี้ยหรือนำดอกเบี้ยไปรวมกับยอดเงินกู้แล้วค่อยชำระหนี้หลังจากสิ้นสุดระยะเวลาผ่อนผัน

เงินกู้ประเภท Direct Consolidation Loans ผู้ที่ได้รับเงินกู้สามารถขอผ่อนการชำระหนี้เงินกู้ได้เฉพาะเงินต้นที่กู้ยืม แต่ไม่สามารถผ่อนดอกเบี้ยได้ ซึ่งผู้ที่ได้แล้วนำดอกเบี้ยมารวมกับยอดเงินกู้ในระหว่างการผ่อนการชำระหนี้เงินกู้ซึ่งอัตราดอกเบี้ยจะขึ้นอยู่กับประเภทของเงินกู้ที่นำมารวมใน Direct Consolidation Loans ต้องไม่ลืมว่าการชำระหนี้เงินกู้ยังต้องดำเนินการต่อไปแม้ว่าจะอยู่ในระหว่างการขออนุมัติผ่อนการขยายระยะเวลาการชำระหนี้เงินกู้ก็ตาม ถ้าหากไม่ชำระหนี้ตามที่กำหนดก็จะเกิดปัญหาการผิดสัญญา

2. การขอพักการชำระหนี้

ในกรณีที่ผู้ได้รับเงินกู้ประเภท direct Loan ไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้ได้ด้วยเหตุผล เช่น ปัญหาส่วนบุคคลที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้หรือปัญหาทางสุขภาพและไม่มีคุณสมบัติการผ่อนผัน ในระหว่างการขอพักการชำระหนี้ผู้ที่ได้รับการกู้เงินอาจจะหยุดการชำระหนี้หรือชำระน้อยกว่าที่ได้ตกลงไว้ผู้ที่ได้รับเงินกู้อาจจะขอพักการชำระเงินต้น ดอกเบี้ย หรือทั้งสองอย่าง แม้ว่าการได้พักการชำระหนี้ก็ยังต้องคิดต่อไปและถูกนำมารวมกับเงินต้นในระหว่างการชำระหนี้จนกระทั่งสิ้นสุดการชำระหนี้

ผู้ที่ได้รับเงินกู้ว่าจะได้รับการพักชำระหนี้

ผู้ที่ได้รับเงินกู้ว่าจะได้รับการพักชำระหนี้ ถ้าเป็นไปตามเงื่อนไขต่อไปนี้

1. อยู่ในช่วงการเป็นแพทย์หรือทันตแพทย์ฝึกหัดหรือบุคลากรฝึกหัด
2. อยู่ในช่วงที่กฎหมายกำหนดตาม National community Service Trust Act of 1993 (เฉพาะผู้ที่ได้รับเงินกู้ประเภท Direct Stafford Loan) ต้องจ่ายชำระหนี้เงินกู้มากกว่าร้อยละ 20 ของรายได้รวมรายเดือน (Total monthly Gross Income)

การผิดสัญญาหรือการไม่ชำระหนี้เงินกู้

ในกรณีที่ผิดสัญญาหรือขาดการชำระหนี้เงินกู้ภายใน 180 วัน จะมีผลเสียหายต่อผู้ที่ได้รับเงินกู้ดังต่อไปนี้

1. จะถูกฟ้องร้องเงินกู้ทั้งหมดที่ต้องชดใช้โดยทันที โดยกระทรวงการศึกษาศาสตร์ของสหรัฐ จะถูกติดตามหนี้สินทั้งหมด พร้อมทั้งเก็บค่าธรรมเนียมต่างๆในการติดตามหรือทวงหนี้ของผู้ที่ได้รับเงินกู้ทั้งหมด โดยกระทรวงการศึกษาศาสตร์ของสหรัฐจะถูกราชงานไปยังสำนักงานตรวจสอบแห่งชาติ ซึ่งรายงานในเชิงลบจะมีผลต่อความน่าเชื่อถือในอนาคตในกรณีที่ไปยืมเงินเพื่อซื้อสินค้า เช่น รถยนต์หรือบ้าน ผลการบันทึกประวัติทางการเงินจะถูกบันทึกไว้ 7 ปี แม้ว่าผู้ที่ได้รับเงินกู้จะจัดการกับหนี้และชำระหนี้แล้วก็ตาม เว้นเสียแต่จะมีการดำเนินการประนอมหนี้
2. ผู้ที่ได้รับเงินกู้จะไม่ได้รับความช่วยเหลือทางการเงินเพิ่มเติม และอาจจะสูญเสียสิทธิ์ในการได้รับความช่วยเหลืออื่นจากรัฐบาลกลาง
3. ผู้ที่ได้รับเงินกู้จะไม่ได้รับการขอผ่อนผันการชำระหนี้เงินกู้ที่ผิดสัญญาเว้นเสียแต่ได้ดำเนินการประนอมหนี้
4. กรมสรรพากรสามารถยึดเงินภาษีของผู้ที่ขอเรียกคืนภาษีเงินได้ (Federal Income Tax Refund) ค่าจ้าง (Wage) อาจจะไม่ได้ตามอัตราที่กำหนด

การหยุดชำระหนี้เงินกู้

ผู้ที่ได้รับเงินผู้สามารถหยุดการชำระหนี้เงินกู้ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้พิการหรือไร้ความสามารถโดยการพิการหรือและความสามารถไม่ได้เกิดขึ้นก่อนการกู้ยืมเงิน
2. ตาย
3. ไม่สามารถเรียนจบเนื่องจากสถานศึกษาปิดหรือสถานศึกษาออกไปรับรองสิทธิการของกู้เงินปลอม
4. เป็นบุคคลล้มละลาย

3.1.3 การชำระหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของเครือรัฐออสเตรเลีย⁵

เครือรัฐออสเตรเลียได้สนับสนุนการศึกษา ด้วยการจัดให้มีเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทุกคนที่ประสงค์จะเรียนต่อในระดับสูง ให้ได้เรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ การให้ความช่วยเหลือด้วยการให้ยืมเงินกองทุนเพื่อการศึกษา จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถหารายได้เพิ่มขึ้นจากการศึกษาที่เพิ่มขึ้นแล้วจึงค่อยนำรายได้นั้นมาชำระหนี้เงินกู้ยืม เครือรัฐออสเตรเลียได้กำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆเกี่ยวกับเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไว้ดังนี้

1. คุณสมบัติผู้กู้ ประกอบด้วย

- 1) ลงทะเบียนเรียนในมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย
- 2) เป็นชาวออสเตรเลียหรือเป็นผู้อาศัยในประเทศถาวร
- 3) ผู้สมัครกู้ยืมจะต้องลงทะเบียนเรียนแบบเต็มเวลาหรือไม่เต็มเวลาก็ได้ (ถ้าได้รับการพิจารณาจากมหาวิทยาลัย)

2. วัตถุประสงค์เงินกู้

เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาจะจัดเอาไว้เพื่อกรณีฉุกเฉินที่คาดไม่ถึง และเป็นเงินกู้ช่วงสั้นๆ เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่สามารถให้ตามที่ขอได้ ยกเว้นบางกรณีดังต่อไปนี้

- 1) เงินช่วยเหลือค่าหนังสือและค่าเล่าเรียน
- 2) เงินช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต

3. วิธีการชำระหนี้

วิธีการชำระค่าเล่าเรียนของประเทศออสเตรเลียมี 2 แบบ คือ

1. หากนักศึกษาไม่มีเงินจ่ายเป็นค่าเล่าเรียนก็กู้ยืมเงิน IRL และชำระหนี้ภายหลัง

⁵ CurtinUniversity. (2019). *Loan Fund for Australian Students*. (Online). Available: http://www.Policies.Cutin.edu.au/document/loan_fund_aus_student.doc. [2563, 3 January]

2. ถ้านักศึกษามีเงินมากพอที่จะชำระเงินค่าเล่าเรียนล่วงหน้าก็จะได้รับส่วนลด อย่างไรก็ตาม นักศึกษาส่วนใหญ่จะไม่เลือกชำระเงินล่วงหน้า แต่เลือกที่จะชำระหนี้ภายหลังมากกว่า เช่น ในกรณีที่นักศึกษาเข้าเรียนระดับอุดมศึกษาเมื่ออายุ 18 ปี และมหาวิทยาลัยให้ชำระเงินค่าเล่าเรียนโดยใช้ระบบเงินกู้ IRL นักศึกษาจะต้องลงนามในสัญญากู้ยืมเงิน สมมติว่าค่าเล่าเรียนปีละ 4,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย ถ้าเรียน 4 ปีก็จะต้องชำระค่าเล่าเรียน 16,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย ดังนั้นในระหว่างที่ศึกษาอยู่ 4 ปี นักศึกษารายนี้จะไม่ต้องชำระหนี้ แต่เมื่อสำเร็จการศึกษาเค้าจะเป็นหนี้อยู่ 16,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย

4. การชำระหนี้เงินกู้ IRL ของเครือรัฐออสเตรเลีย⁶

เมื่อมหาวิทยาลัยบันทึกหมายเลขทะเบียนภาษีของนักศึกษาแล้ว จะต้องแจ้งให้กรมสรรพากรทราบเพื่อบันทึกยอดที่คู่กับหมายเลขทะเบียนภาษีของนักศึกษา ข้อมูลนี้จะอยู่ที่กรมสรรพากร โดยยังไม่มีการเรียกเก็บเงินระหว่างที่นักศึกษาเรียน หรือสำเร็จการศึกษาแล้วแต่ยังมีรายได้ไม่ถึงเกณฑ์ขั้นต่ำที่ชำระหนี้ได้ เมื่อใดก็ตามที่นักศึกษามีรายได้สูงถึงเกณฑ์จึงจะต้องชำระหนี้เงินกู้ IRL

สำหรับนักศึกษารายนี้ที่สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี 4 ปี จะมีหนี้สินประมาณ 16,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย และอาจจะว่างงานอยู่ 3-6 เดือน โดยยังไม่ชำระหนี้ แต่เมื่อนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาได้ทำงานมีรายได้ 25,000 ดอลลาร์ออสเตรเลียต่อปี ซึ่งเป็นอัตราเงินเดือนเฉลี่ยของบัณฑิตใหม่ก็ต้องเริ่มชำระหนี้ โดยให้หักเงินชำระหนี้ในอัตราร้อยละ 3 ของรายได้หรือประมาณ 800 ดอลลาร์ออสเตรเลียต่อปี และ 16 ดอลลาร์ออสเตรเลียต่อสัปดาห์ หากนักศึกษาได้รับรายได้เพิ่มขึ้น โดยจะถูกหักในอัตราร้อยละ 6 ของรายได้

5. กรณีผู้กู้ยืมไม่ชำระหนี้เงินกู้ยืม⁷

การชำระหนี้เงินกู้ IRL ไม่ใช่เรื่องที่ถูกพันต่อชีวิต เมื่อชำระหนี้ครบก็หมดภาระหนี้ แต่ในระหว่างที่ชำระหนี้อยู่ หากบริษัทที่นักศึกษาทำงานอยู่ประสบภาวะล้มละลาย หรือนักศึกษาตกงานด้วยสาเหตุอื่น ตัดสินใจทำงานแบบไม่เต็มเวลา และมีรายได้ไม่ถึงเกณฑ์ที่จะชำระหนี้ กรมสรรพากรก็จะพักชำระหนี้ของนักศึกษาไว้ก่อน เมื่อนักศึกษากลับมามีรายได้ปีละ 25,000 ดอลลาร์ออสเตรเลียต่อปีอีกครั้งหนึ่ง จึงจะถูกหักเงินเดือนมาชำระหนี้ใหม่

⁶ พรรณฉิม พิภักดิ์. (2560). *ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับระยะเวลาชำระหนี้ภายหลังการบอกเลิกสัญญากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม. หน้า 20-21.

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 21.

จากที่กล่าวมาข้างต้นพบว่า กฎหมายเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาของประเทศออสเตรเลียนั้นมีจุดเด่นสำคัญที่ไม่พบในพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560 คือ คุณสมบัติของนักศึกษาผู้กู้ยืมเงิน โดยกฎหมายว่าด้วยกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของประเทศออสเตรเลียนั้น กำหนดให้นักศึกษาผู้กู้ยืมเงินนั้นสามารถลงทะเบียนเรียนแบบเต็มเวลา หรือไม่เต็มเวลาก็ได้ แต่พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560 นั้น กำหนดให้เฉพาะนักศึกษาผู้ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรการศึกษาปกติเต็มเวลาเท่านั้น จึงจะมีสิทธิยื่นคำขอกู้ยืมเงินจากกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้

นอกจากนี้ กฎหมายว่าด้วยกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของประเทศออสเตรเลียยังกำหนดให้นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วนั้น ยังไม่ต้องชำระเงินคืนกองทุน หากรายได้ยังไม่ถึงเกณฑ์ขั้นต่ำที่เพียงพอต่อการชำระ คือมีรายได้ 25,000 ดอลลาร์ออสเตรเลียต่อปี ซึ่งไม่มีกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำสำหรับปลอดหนี้ กล่าวคือหากสามารถมีรายได้ 25,000 ดอลลาร์ออสเตรเลียได้ภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว ก็ชำระหนี้ได้เร็ว และหมดภาระหนี้เร็ว ซึ่งจุดนี้เองมีข้อแตกต่างจากพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560 ซึ่งกำหนดระยะเวลาปลอดหนี้ 2 ปี และเริ่มชำระหนี้ในปีที่ 3 นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาอาจจะยังไม่มีงานทำ หรืออยู่ระหว่างตกงานก็ตาม ซึ่งในส่วนนี้กฎหมายไทยได้ก่อให้เกิดภาวะการไม่ชำระหนี้ของผู้กู้ยืมจำนวนมาก จนกลายเป็นลูกหนี้ผิคนัด และมีการฟ้องร้องเพื่อบังคับคดีจำนวนมาก

3.1.4 การชำระหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของประเทศแคนาดา⁸

สำหรับประเทศแคนาดานั้นรัฐบาลได้จัดให้มีเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่บุคคลที่ประสงค์จะเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ให้ได้เรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ ความเชื่อดังกล่าวได้แก่การให้ยืมเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถมีงานทำและมีรายได้เพียงพอภายหลังสำเร็จการศึกษาแล้วจึงค่อยนำรายได้นั้นมาชำระหนี้เงินกู้ยืมเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว ซึ่งมีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. ลักษณะการกู้ยืมแก่นักศึกษาเต็มเวลา (full Time Student)

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ที่เรียนเต็มเวลามีคุณสมบัติที่จะสมัครขอรับทุนกู้ยืมได้ โดยรัฐบาลแคนาดาจ่ายค่าดอกเบี้ยให้แก่ผู้ให้กู้จนกว่าจะเรียนจบหรือหยุดเรียนเต็มเวลาดอกเบี้ยสะสมในเงินกู้ไปจนกว่าจะหยุดเรียนเต็มเวลาและได้รับการปลอดจากการชำระหนี้ 6 เดือน หลังจากนั้นทั้งผู้มีหน้าที่ชำระหนี้ จำนวนหนี้อยู่ระหว่าง 2,500 ถึง 4,000 ดอลลาร์สหรัฐ สำหรับการเรียน 4 ปีและรัฐบาลรับภาระการจ่ายดอกเบี้ยให้ผู้กู้และถ้าผู้กู้มีปัญหาทางการเงินไม่สามารถชำระหนี้ได้หลังจากหยุดเรียนก็สามารถพิจารณาลดหนี้หรือยกเว้นดอกเบี้ยได้

⁸ สุภาพวัฒน์ พรหมทอง. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 3. หน้า 73-76.

2. คุณสมบัติของผู้กู้ยืม

คุณสมบัติของผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในประเทศแคนาดานั้นจากการศึกษาพบว่ามีความสำคัญ ดังนี้

- 1) เป็นชาวแคนาดาหรืออาศัยอยู่ในแคนาดาเป็นการถาวร
- 2) เป็นผู้ที่พักอาศัยอยู่ในจังหวัดหรือเขตแดนที่ร่วมกับโปรแกรมเงินกู้ โดยทั่วไปจะต้องอาศัยในจังหวัดหรือเขตแดนนั้นอย่างน้อย 12 เดือน ติดต่อกันจึงถือว่าเป็นผู้พักอาศัย ณ ที่นั้น ทั้งนี้ไม่รวมเวลาที่เรียนเต็มเวลาในสถานศึกษาระดับหลังเรียนมัธยมปลาย
- 3) กรอกใบขอรับทุนที่สำนักงาน (สถาบันการศึกษาสำนักงานให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่จังหวัดหรือเขต) แสดงว่าไม่มีเงินที่เพียงพอที่จะจ่าย ต้นทุนจากการศึกษาสามารถหาข้อมูลได้จากโปรแกรมเงินกู้ของแคนาดา และแต่ละจังหวัดสามารถหาข้อมูลได้ตามมหาวิทยาลัยเอกชนและรัฐบาลทั่วไป
- 4) ลงทะเบียนหรือมีคุณสมบัติที่จะลงทะเบียนอย่างน้อยร้อยละ 60 ของวิชาที่เรียนเต็มเวลา ณ สถานศึกษาระดับมัธยมปลายที่กำหนด
- 5) ถ้าเป็นนักเรียนที่พิการสามารถลงทะเบียนเพียงร้อยละ 40 ของวิชาที่เรียนเต็มเวลา
- 6) ลงทะเบียนหรือมีคุณสมบัติที่จะลงทะเบียนเรียน ในโปรแกรมที่นำไปสู่การได้รับปริญญาบัตร (ระยะเวลาเรียนอย่างน้อย 12 สัปดาห์ภายใน 15 สัปดาห์)

3. จำนวนเงินกู้ยืม

จากการศึกษาพบว่าจำนวนเงินกู้ยืมที่ให้ผู้กู้ยืมสำหรับกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาในประเทศแคนาดานั้นขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้กู้และความสามารถของกู้ได้สูงสุดถึง 165 ดอลลาร์สหรัฐต่อสัปดาห์ที่เรียนหนังสือ นอกจากนี้ยังมีเงินช่วยเหลือระดับจังหวัด ทุนการศึกษาของรัฐบาลแคนาดา มีเงินทุนการศึกษาอื่นๆ อย่างไรก็ตาม ต้นทุนการศึกษาที่นำมาพิจารณาจำนวนเงินที่ปล่อยกู้นั้นได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมค่าหนังสือและค่าอุปกรณ์การศึกษาต่างๆ ค่ากินอยู่รวมถึงค่าเลี้ยงดูเด็กถ้ามีบุตร

4. เงินกู้ยืมสำหรับนักเรียนที่เรียนไม่เต็มเวลา (Part Time Student)

นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่า ในประเทศแคนาดายังมีโปรแกรมเงินกู้ยืมให้กับนักเรียนที่เรียนไม่เต็มเวลาเป็นเงินเพิ่มเติมจากเงินที่หาได้เอง หรือคู่สมรสหาได้ และยังมีทุนการศึกษาในรูปแบบอื่นๆ โดยที่ผู้รับทุนมีหน้าที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ระหว่างเรียน โดยเริ่มจ่ายเต็มทีหลังจากเรียนจบแล้วหยุดเรียน 6 เดือน ถ้ารายได้ที่หาได้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอาจได้รับการยกเว้นการจ่ายดอกเบี้ยซึ่งในส่วนนี้รัฐบาลแคนาดาจะจ่ายดอกเบี้ยแทนให้สำหรับคนที่มีรายได้ต่ำและเรียนเต็มเวลา ถ้ามีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้สามารถได้รับทุนโดยไม่ต้องชำระคืน

5. เงื่อนไขเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า มีเงื่อนไขเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาสำหรับนักเรียนที่เรียนไม่เต็มเวลานั้น ผู้กู้ยืมต้องเข้าเงื่อนไขและมีคุณสมบัติสำคัญดังนี้

- 1) เป็นชาวแคนาดาหรืออาศัยในแคนาดาเป็นการถาวร
- 2) พักอาศัยในจังหวัดหรือเขตที่รวมใน โปรแกรมโดยสามารถสมัครกับจังหวัดที่เข้าเรียน
- 3) ลงทะเบียนหรือมีคุณสมบัติที่จะลงทะเบียนรายวิชาในระดับหลังมัธยมตอนปลาย เพื่อให้ได้ปริญญาบัตร ณ สถานศึกษาที่ได้รับการยอมรับจากโปรแกรม
- 4) ลงทะเบียนหรือมีคุณสมบัติที่จะลงทะเบียนระหว่างร้อยละ 20-29 ของเวลาเรียนเต็มเวลา
- 5) นักเรียนที่พิการและลงทะเบียนเรียนระหว่างร้อยละ 20-39 ของเวลาเรียนเต็มเวลา
- 6) ต้องมีรายได้ของครอบครัวไม่เกินที่กำหนดในตาราง (รายได้ของครอบครัว หมายถึงรายได้ก่อนหักภาษีรวมค่าจ้างสินทรัพย์สภาพคล่องรายได้จากการลงทุนและก่อกับงานในรูปแบบเงินสด)

6. จำนวนเงินกู้ยืม

เงินกู้ยืมสำหรับนักเรียนที่เรียนไม่เต็มเวลานั้น ขึ้นกับสถานการณ์ส่วนบุคคลต้นทุนการดำรงชีพในจังหวัดหรือเขตที่พักอาศัย ซึ่งคำนวณจากค่าเล่าเรียนค่าธรรมเนียมหรือค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าดำรงชีพอยู่เรียนร้อยละค่าเดินทางจากที่พักไปสถานศึกษา ค่าดูแลดูระหว่างเรียนหนังสือ เป็นต้น

ตารางที่ 9 แสดงรายได้ขนาดของครอบครัว

ขนาดของครอบครัว	รายได้
โสด	26,100
แต่งงาน ไม่มีเด็กหรือผู้ปกครองคนเดียวกับเด็ก 1 คน	43,600
แต่งงาน ไม่มีเด็กหรือผู้ปกครองคนเดียวกับเด็ก 3 คน	43,600
แต่งงาน ไม่มีเด็กหรือผู้ปกครองคนเดียวกับเด็ก 4 คน	50,000
แต่งงาน ไม่มีเด็กหรือผู้ปกครองคนเดียวกับเด็ก 5 คน	56,300
แต่งงาน ไม่มีเด็กหรือผู้ปกครองคนเดียวกับเด็ก 6 คน	62,400
แต่งงาน ไม่มีเด็กหรือผู้ปกครองคนเดียวกับเด็ก 7 คน	68,300
แต่งงาน ไม่มีเด็กหรือผู้ปกครองคนเดียวกับเด็ก 8 คน	72,600
แต่งงาน ไม่มีเด็กหรือผู้ปกครองคนเดียวกับเด็ก 9 คน	75,200
แต่งงาน ไม่มีเด็กหรือผู้ปกครองคนเดียวกับเด็ก 10 คน	78,200

การสมัครขอรับเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาผู้ประสงค์ขอกู้ยืมเงินสามารถติดต่อที่สถานศึกษา สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินที่จังหวัด หรือเขตที่มีอยู่เกือบทุกสถาบันในจังหวัด (Province of Quebec) และ Northwest Territories บริหารแผนการช่วยเหลือนักศึกษาเองโดยรัฐบาลเจรจาช่วยเหลือทางด้านเงินทุน

7. กรณีผู้กู้ยืมไม่ชำระหนี้เงินกู้ยืม⁹

เนื่องจากการชำระหนี้ของนักศึกษาได้ถูกผูกติดกับภาษีและมีการหักจากเงินเดือนในกรณีผู้กู้มีงานทำจึงไม่มีบทลงโทษ กรณีที่นักเรียนผัดนัดไม่ชำระหนี้กรมสรรพากรของประเทศแคนาดา จะรับผิดชอบหนี้ส่วนนี้เอง

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในประเทศแคนาดานั้น สามารถให้นักเรียนนักศึกษาที่ไม่ได้ลงทะเบียนเต็มเวลาสามารถเป็นผู้มีสิทธิ์กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาได้ นอกจากนี้ยังกำหนดให้สิทธิ์ผู้ที่ทำงานแล้วและมีรายได้ไม่เกินที่กฎหมายกำหนดสามารถลงทะเบียนเรียนและสามารถยื่นคำขอกู้เพื่อกู้ยืมเงินจากกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ด้วย ซึ่งแตกต่างจากพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560 ที่จำกัดสิทธิ์ผู้มีรายได้ประจำในการขอกู้ยืมเงินจากกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

3.2 การชำระหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของประเทศไทย

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้เริ่มดำเนินการให้นักเรียนหรือนักศึกษากู้ยืมครั้งแรกในปีการศึกษา 2539 ซึ่งต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้ใช้มาช่วงระยะเวลาหนึ่ง ก็ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560 ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบันขึ้น เพื่อปรับเปลี่ยนข้อกำหนดให้มีความทันสมัยมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560 ที่ใช้บังคับอยู่นี้ ก็ยังมีข้อบกพร่องบางประการที่ไม่สามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ของกองทุนได้

ผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จะต้องทราบถึงความเป็นมา หลักเกณฑ์ ที่เกี่ยวกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และประกาศคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ในการกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ เช่น วิธีการชำระหนี้ การกำหนดอัตราดอกเบี้ย และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการค้ำประกัน

⁹ Service Canada. (2019). *Overpayment and Repayments*. (Online). Available: <http://www.servicecanada.gc.ca/eng/goc/cslp.shtml>. [2563, 3 January]

3.2.1 พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560

ผู้กู้ยืมเงิน หมายถึง นักเรียนหรือนักศึกษาผู้ได้รับเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาฝ่ายหนึ่ง กับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งเป็นผู้ให้กู้ยืมอีกฝ่ายหนึ่ง โดยผู้ให้กู้ยืมได้จัดสรรเงินกู้ยืมแก่ผู้กู้ยืม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา ให้แก่นักเรียนนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ นักเรียนนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลัก ซึ่งมีความชัดเจนของการผลิตกำลังคนและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ นักเรียนนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่ขาดแคลนหรือสาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ หรือนักเรียนนักศึกษาที่เรียนดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศ¹⁰ โดยสนับสนุนเป็นค่าใช้จ่ายหลักๆ 3 ประการ ได้แก่¹¹

1) ค่าเล่าเรียนคือ เงินค่าเล่าเรียน ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่สถานศึกษาเรียกเก็บจากนักเรียนนักศึกษา

¹⁰ พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560. มาตรา 6.

“ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” ให้กองทุนเป็นหน่วยงานของรัฐอยู่ในกำกับดูแลของรัฐมนตรี และมีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็น ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วย วิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น

กองทุนมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ในลักษณะต่างๆ ดังต่อไปนี้

(๑) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์

(๒) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการหลัก ซึ่งมีความชัดเจนของการผลิตกำลังคนและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

(๓) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาขาดแคลน หรือสาขาวิชาที่กองทุนมุ่งส่งเสริมเป็นพิเศษ

(๔) เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้แก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่เรียนดีเพื่อสร้างความเป็นเลิศ”.

¹¹ พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560. มาตรา 4.

“ในพระราชบัญญัตินี้ “ค่าเล่าเรียน” หมายความว่า เงินค่าเล่าเรียน ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่สถานศึกษา เรียกเก็บจากนักเรียนหรือนักศึกษา “ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา” หมายความว่า ค่าใช้จ่ายอื่นที่มีใช้ค่าเล่าเรียนที่สถานศึกษา เรียกเก็บจากนักเรียนหรือนักศึกษาตามระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ เกี่ยวเนื่องกับการศึกษา

“ค่าครองชีพ” หมายความว่า ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีพระหว่างศึกษา”

ประกอบมาตรา 11(1).บัญญัติว่า “เงินของกองทุนให้ใช้จ่ายได้เพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้ (๑) เป็นเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา”.

2) ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการศึกษา คือ ค่าใช้จ่ายอื่นที่มีค่าใช้จ่ายเรียนที่สถานศึกษาเรียกเก็บจากนักเรียนหรือนักศึกษาตามระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เกี่ยวข้องเนื่องกับการศึกษา

3) ค่าครองชีพ คือ ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีพระหว่างศึกษา

1. การชำระหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

เมื่อผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขการชำระหนี้เงินกู้ยืมได้บัญญัติไว้เป็นมาตรา 44 และระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุน พ.ศ. 2561 ข้อ 14 สำหรับเงื่อนไขเกี่ยวกับระยะเวลาการชำระหนี้ ได้กำหนดไว้ว่า ผู้กู้ยืมต้องชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาภายในระยะเวลา 2 ปี เมื่อผู้กู้ยืมสำเร็จการศึกษา หรือเลิกการศึกษาแล้ว ซึ่งพิจารณาจากคำนิยามมาตรา 4 ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560 อีกทั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้กำหนดเงื่อนไขและระเบียบการชำระหนี้มาใช้กับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา คือ ระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุน พ.ศ. 2561 สรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1. ผู้กู้ยืมเงินต้องชำระเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย 1% คืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาภายหลังวันที่ได้รับอนุมัติให้สำเร็จการศึกษาหรือมีคำสั่งให้พ้นสภาพการเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาแล้ว 2 ปี¹² โดยนำสัญญาผู้พร้อมสมุดบัญชีเงินฝากไปติดต่อผ่านธนาคารกรุงไทย

¹² พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560. มาตรา 44.

“เมื่อผู้กู้ยืมเงินสำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษาแล้ว มีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืม เพื่อการศึกษาที่ได้รับไป ตามสัญญาผู้ยืมเงินคืนให้กองทุน ตามจำนวน ระยะเวลา และวิธีการที่กองทุน แจ้งให้ทราบ

คณะกรรมการจะกำหนดให้เริ่มคิดดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กู้ยืมเงินนับแต่เวลาใด ภายหลังที่สำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษาแล้วก็ได้ แต่อัตราดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดที่คิด ณ วันทำสัญญา ต้องไม่เกินอัตราร้อยละเจ็ดจุดห้าต่อปี และห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยทบต้น

ในกรณีจำเป็น ผู้จัดการอาจผ่อนผันให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนกองทุนแตกต่างไปจากจำนวน ระยะเวลา หรือวิธีการที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง หรือลดหย่อนหนี้ หรือระงับการชำระเงินคืนกองทุน ตามที่ผู้กู้ยืมเงินร้องขอเป็นรายบุคคลหรือเป็นการทั่วไปก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่คณะกรรมการกำหนดตาม มาตรา ๑๕ (๑๑)

ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินผู้ใดผิดนัดการชำระเงินคืนกองทุน และไม่ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันตามวรรคสาม คณะกรรมการจะกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินต้องเสียเงินเพิ่มอีกไม่เกินร้อยละหนึ่งจุดห้าต่อเดือนก็ได้”.

2. ต้องชำระเงินกู้ให้เสร็จภายใน 15 ปีนับแต่วันที่เริ่มชำระ
3. นำเงินส่งกองทุนเป็นรายปีตามจำนวนที่ต้องชำระในแต่ละปีไม่น้อยกว่าตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด
4. หากไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดให้แจ้งสำนักงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กระทรวงการคลังทราบ โดยผ่านธนาคารกรุงไทย จำกัด เพื่อพิจารณาผ่อนผันให้เป็นรายๆไป
5. กรณีผ่อนชำระหนี้เป็นรายเดือนหากค้างชำระตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไปแต่ไม่เกิน 12 เดือน เสียค่าปรับร้อยละ 1 ต่อเดือนของเงินต้นงวดที่ค้างชำระ หากค้างชำระเกิน 12 เดือน เสียค่าปรับร้อยละ 1.5 ต่อเดือนของเงินต้นงวดที่ค้างชำระทั้งหมด
6. กรณีผ่อนชำระหนี้เป็นรายปีหากค้างชำระตั้งแต่ 1 งวดขึ้นไปเสียค่าปรับร้อยละ 1.5 ต่อเดือนของเงินต้นงวดที่ค้างชำระทั้งหมด

กรณีผู้กู้ยืมเงินถึงแก่ความตายหากข้อเท็จจริงปรากฏว่า การที่ผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาถึงแก่ความตายตาม มาตรา 49¹³ ให้หนี้ตามสัญญากู้ยืมเป็นอันสิ้นไป พิจารณาเห็นว่าพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560 ได้บัญญัติไว้เพื่อเจตนารมณ์ที่จะไม่ให้บุคคลอื่นต้องรับผิดชอบตามสัญญาเงินกู้ยืม เช่น ผู้ค้ำประกัน บิดามารดา กรณีผู้กู้ยืมยังไม่บรรลุนิติภาวะและเป็นการยกเว้นหรือทิ้งไปของกฎหมายว่าด้วยลักษณะหนี้และมรดก กล่าวถึงสิทธิ์และหน้าที่ของผู้ตายไปให้ตกทอดแก่ทายาทโดยธรรม

ระยะเวลาการผ่อนชำระหนี้

เมื่อผู้จบการศึกษาระดับสุดท้ายแล้ว 2 ปีต้องใช้คืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปี ภายในวันที่ 5 กรกฎาคมของทุกปีให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 15 ปี นับแต่วันที่ต้องเริ่มชำระตามอัตราการผ่อนชำระรายปี ดังนี้

¹³ พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560. มาตรา 49

“ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินถึงแก่ความตาย ให้สัญญากู้ยืมเงิน หน้าที่ และความรับผิดชอบ ที่ผู้กู้ยืมเงินมีต่อกองทุนเป็นอันระงับไป

ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินพิการหรือทุพพลภาพจนไม่สามารถประกอบการทำงานได้ ให้ผู้จัดการมีอำนาจพิจารณาสั่งระงับการเรียกให้ชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงินก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”.

รูปภาพที่ 4 แสดงอัตราค่าธรรมเนียมชำระ¹⁴

2. อัตราดอกเบี้ย

การคิดดอกเบี้ยการชำระหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560 ตามตารางชำระหนี้ 15 ปี จำนวนเงินดอกเบี้ยที่ปรากฏตามตารางนี้ ได้คำนวณยอดไว้เป็นรายปี โดยนับจากวันที่ 5 กรกฎาคม เป็นหลัก ดังนั้น หากการชำระหนี้ที่ได้เกิดขึ้นก่อนวันที่ 5 กรกฎาคม หรือชำระหนี้หลัง 5 กรกฎาคม ของแต่ละปี ยอดดอกเบี้ยที่ต้องชำระจริงจะเปลี่ยนแปลงไปตามจำนวนวันที่มาชำระหนี้ ซึ่งวิธีการคำนวณดอกเบี้ยเป็นดังนี้

ยอดหนี้คงเหลือ X 1% (อัตราดอกเบี้ย)หาร 365 วัน **เท่ากับอัตราดอกเบี้ยจะเดินเป็นรายวันจนกว่าเงินต้นจะหมด

ดอกเบี้ยค้างชำระ เงินกู้ยืมกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา คิดดอกเบี้ยร้อยละ 1 ของเงินต้นคงเหลือทั้งหมด ดอกเบี้ยจะเดินต่อไปเป็นรายวันจนกว่าผู้กู้ยืมจะชำระหนี้เสร็จสิ้น เรียกว่า

¹⁴ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.). (2560). *คุณสมบัติของผู้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.studentloan.or.th/>. [2563, 6 กุมภาพันธ์]

ดอกเบี้ยค้างชำระ คังนั้น ถ้าผู้กู้ยืมชำระคืนเงินต้นมาก ดอกเบี้ยจะยิ่งลดลงตามไปด้วย วิธีคำนวณดอกเบี้ย ยอดหนี้คงเหลือ X 1% (อัตรา) ทาร 365 วัน *กรณีเช่นนี้ไม่ใช่เบี้ยปรับ¹⁵

ซึ่งตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ควบคุมในเรื่องของอัตราดอกเบี้ย โดยให้เริ่มคิดดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กู้ยืมเงินนับแต่เวลาใดภายหลังที่สำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษาแล้ว แต่อัตราดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดที่คิด ณ วันทำสัญญาต้องไม่เกินอัตราร้อยละเจ็ดจุดห้าต่อปี และห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยทบต้น¹⁶

3. การค้ำประกัน

สำหรับการค้ำประกันเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ผู้ศึกษาจะต้องทราบถึงลักษณะทั่วไปของสัญญาค้ำประกัน ความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกัน ความระงับสิ้นไปแห่งการค้ำประกัน

ตามหลักทั่วไปแล้วเมื่อมีการก่อหนี้เกิดขึ้นและหนี้้นั้นไม่มีประกันก็ยอมทำให้เจ้าหนี้อยู่ในฐานะที่มีความเสี่ยงสูงเพราะลูกหนี้อาจจำหน่ายโอนทรัพย์สินของตนไปให้แก่บุคคลภายนอกในระหว่างที่นี้ยังไม่ถึงกำหนดชำระได้เสมอ และถ้าบุคคลภายนอกรับโอนไปโดยสุจริตและเสียค่าตอบแทนแล้วเจ้าหนี้ก็ไม่อาจเพิกถอนการโอนได้และเมื่อลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินใดๆเหลืออยู่แล้วโอกาสที่เจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้ก็แทบจะไม่มี ฉะนั้น กฎหมายจึงจำเป็นต้องมีบทบัญญัติว่าด้วยการค้ำประกันหนี้เอาไว้เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว

ลักษณะทั่วไปของสัญญาค้ำประกัน

ค้ำประกัน คือ สัญญาซึ่งบุคคลหนึ่งเรียกว่า “ผู้ค้ำประกัน” สัญญาว่าจะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ถ้าหากลูกหนี้ไม่ยอมชำระหนี้ หนี้ที่ค้ำประกันนี้จะเป็นหนี้อะไรก็ได้ทั้งสิ้น แต่ต้องเป็นหนี้ที่สมบูรณ์ เช่น หนี้เงินกู้ หนี้ค่าสินค้า หนี้การก่อสร้าง เป็นต้น สัญญาค้ำประกันนั้นเป็นการประกันด้วยตัวบุคคลหรืออัยหนึ่ง คือประกันด้วยความสามารถในการชำระหนี้ของบุคคล ฉะนั้น ต่อไปนี้จะได้พิจารณาลักษณะของสัญญาค้ำประกันตามที่บัญญัติไว้ว่า “อันว่าค้ำประกันนั้นคือสัญญาซึ่งบุคคลภายนอกคนหนึ่งเรียกว่าผู้ค้ำประกันผูกพันต่อเจ้าหนี้คนหนึ่งเพื่อชำระหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้”¹⁷

¹⁵ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. (2562). *การคิดดอกเบี้ยตามตารางชำระหนี้ 15 ปี*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.studentloan.or.th/th/forum/1542026113>. [2563, 6 กุมภาพันธ์]

¹⁶ พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560. มาตรา 44 วรรค 2.

“คณะกรรมการจะกำหนดให้เริ่มคิดดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กู้ยืมเงินนับแต่เวลาใดภายหลังที่สำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษาแล้วก็ได้ แต่อัตราดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดที่คิด ณ วันทำสัญญา ต้องไม่เกินอัตราร้อยละเจ็ดจุดห้าต่อปี และห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยทบต้น”

¹⁷ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์. มาตรา 680.

1. สัญญาค้ำประกันเป็นสัญญาระหว่างบุคคลภายนอกกับเจ้าหนี้ หมายความว่า บุคคลอื่นที่ไม่ใช่เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ในหนี้ที่ประกันนั้นอยู่แต่เดิมนั่นเอง เพราะเจตนารมณ์ของกฎหมายที่จะให้มีการค้ำประกันนี้ก็เพื่อที่เจ้าหนี้จะได้มีโอกาสที่จะได้รับชำระหนี้คืนมากขึ้น ฉะนั้น ถ้าลูกหนี้ค้ำประกันให้ตัวลูกหนี้เองหรือเจ้าหนี้มาค้ำประกันกับตัวเองเช่นนี้แล้วก็ไม่เกิดประโยชน์อะไรขึ้นมาเลย อย่างไรก็ตามบางครั้งบุคคลที่เข้าค้ำประกันอาจเป็นลูกหนี้ของเจ้าหนี้อยู่แล้วก็ได้ เช่น นาย ก. เป็นหนี้เงินกู้ยืมต่อ นาย ข. อยู่แล้ว ก็อาจค้ำประกัน นาย ค. ที่กู้ยืมเงินไปจาก นาย ข. อีกได้ เพราะในสัญญากู้ยืมระหว่าง นาย ข. กับ นาย ค. นั้น นาย ก. ถือว่าเป็นบุคคลภายนอกตามความหมายที่กล่าวข้างต้นแล้ว

2. ต้องมีข้อตกลงว่าผู้ค้ำประกันจะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้หนี้เสียก่อน มิใช่ว่าจะเป็นการที่ผู้ค้ำประกันเข้าไปชำระหนี้แทนลูกหนี้เสียเลยทีเดียว มีข้อน่าสังเกตว่าลูกหนี้จะโต้แย้งไม่ยอมให้มีการค้ำประกันนั้นไม่ได้ เพราะสัญญาค้ำประกันนั้นเป็นสัญญาระหว่างผู้ค้ำประกันกับเจ้าหนี้เท่านั้น ลูกหนี้จึงไม่มีสิทธิ์โต้แย้งคัดค้านเป็นประการอื่นได้ และการค้ำประกันก็มีใช้การเข้าชำระหนี้แทนลูกหนี้ จำเป็นต้องได้รับคำยินยอมจากลูกหนี้เสียก่อน เมื่อผู้ค้ำประกันยื่นคำเสนอต่อเจ้าหนี้ว่าจะค้ำประกันและเจ้าหนี้ให้คำสนองแล้วสัญญาค้ำประกันก็เป็นอันเกิดขึ้นและมีผลผูกพันกันทันที เพียงแต่ว่าหากจะต้องมีการฟ้องร้องต่อศาลเพื่อให้ผู้ค้ำประกันยอมรับผิดตามสัญญาค้ำประกันนี้แล้ว จะต้องมียุทธศาสตร์เป็นหนังสืออย่างหนึ่งอย่างใดลงลายมือชื่อผู้ค้ำประกันเป็นสำคัญเสียก่อน จึงจะฟ้องร้องกันได้เท่านั้น

ฎีกาที่ 9742/2539 สัญญาค้ำประกันต้องการเพียงหลักฐานเป็นหนังสือที่ผู้ค้ำประกันลงลายมือชื่อฝ่ายเดียวก็ใช้บังคับได้ เจ้าหนี้หรือโจทก์หากจำต้องลงชื่อด้วยไม่ จำเลยที่ 2 ทำสัญญาค้ำประกันไว้แก่โจทก์เป็นหนังสือและลงลายมือชื่อไว้แล้ว จึงมีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมาย โจทก์หากจำต้องลงลายมือชื่อแต่อย่างใดไม่ แม้ผู้ลงลายมือชื่อแทนโจทก์จะไม่มีอำนาจ ซึ่งถือเสมือนว่าโจทก์ไม่ได้ลงลายมือชื่อในสัญญาค้ำประกัน แต่สัญญาก็มิเสียไป ยังคงมีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมาย

หลักฐานเป็นหนังสือที่ว่านั่นก็คือ เอกสารหรือจดหมายหรือหนังสืออย่างใด ๆ ก็ได้ที่มีข้อความแสดงว่าได้มีการค้ำประกันกันจริงและลงลายมือชื่อของผู้ค้ำประกันไว้เป็นหลักฐานเป็นหนังสือนี้ก็ไม่จำเป็นที่ผู้ค้ำประกันจะต้องทำกับเจ้าหนี้โดยตรง แม้แต่หนังสือที่ผู้ค้ำประกันทำไว้กับ

“อันว่าค้ำประกันนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลภายนอกคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้ค้ำประกัน ผูกพันตนต่อเจ้าหนี้คนหนึ่งเพื่อชำระหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้”

อนึ่ง สัญญาค้ำประกันนั้น ถ้ามิได้มีหลักฐานเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่งลงลายมือชื่อผู้ค้ำประกันเป็นสำคัญ ท่านว่าจะฟ้องร้องให้บังคับคดีหาได้ไม่”

ลูกหนี้หรือบุคคลภายนอกอันมีข้อความว่า ได้มีการค้ำประกันและลงลายมือชื่อของผู้ค้ำประกันก็ถือว่าเป็นหลักฐานที่เจ้าหนี้จะใช้ฟ้องร้องผู้ค้ำประกันได้แล้วสำหรับหนี้ที่อาจมีการค้ำประกันได้นั้น กฎหมายได้บัญญัติว่า “การค้ำประกันนั้นจะมีได้แต่เฉพาะหนี้อันสมบูรณ์ หนี้ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไขจะประกันไว้เพื่อเหตุการณ์ซึ่งหนี้นั้นอาจเป็นผลได้จริงก็ประกันได้ หนี้อันเกิดแต่สัญญาซึ่งไม่ผูกพันลูกหนี้เพราะทำด้วยความสำคัญผิดหรือเพราะเป็นผู้ไร้ความสามารถนั้น ก็อาจจะมีประกันอย่างสมบูรณ์ได้ ถ้าหากว่าผู้ค้ำประกันรู้เหตุสำคัญผิดหรือไร้ความสามารถนั้นในขณะที่เจ้าหนี้ทำสัญญาผูกพันตน”¹⁸

หนี้ที่เป็นหนี้อันสมบูรณ์แล้วก็ย่อมจะมีการค้ำประกันได้ทั้งสิ้น ไม่ว่าหนี้นั้นจะเป็นหนี้อันเกิดจากสัญญา เช่น สัญญากู้ยืมเงิน สัญญาซื้อขาย เป็นต้น หรือจะเป็นหนี้อันเกิดจากมูลละเมิดก็ตาม ที่ว่าเป็นหนี้อันสมบูรณ์นั้นหมายความว่าหนี้ที่เกิดขึ้นแล้วจะมีผลบังคับผูกพันกันได้ตามกฎหมายโดยไม่ตกเป็นโมฆะหรือตกเป็นอันเสียเปล่าด้วยเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดลงไป กฎหมายถือว่าสัญญาค้ำประกันเป็นหนี้อุปกรณที่ต้องมีหนี้อันเป็นประธานเสียก่อน ฉะนั้น ถ้าหนี้ประธานเป็นโมฆะหรือไม่สมบูรณ์ไปเสียแล้วหนี้อุปกรณก็ย่อมเป็นอันสูญเปล่าไปด้วย

ความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกัน¹⁹

ความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันนั้นสามารถพิจารณาได้จากลักษณะของสัญญาค้ำประกันนั่นเอง โดยอาจแบ่งอธิบายได้อย่างกว้างๆ 2 ประการ ดังนี้ คือ ผู้ค้ำประกันต้องชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ และความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันย่อมไม่เกินความรับผิดชอบของลูกหนี้

1. ผู้ค้ำประกันต้องชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระ

¹⁸ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์. มาตรา 681.

“อันค้ำประกันนั้นจะมีได้แต่เฉพาะเพื่อหนี้อันสมบูรณ์ หนี้ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไขจะประกันไว้เพื่อเหตุการณ์ซึ่งหนี้นั้นอาจเป็นผลได้จริงก็ประกันได้ แต่ต้องระบุดูประสงคในการก่อหนี้รายที่ค้ำประกัน ลักษณะของมูลหนี้ จำนวนเงินสูงสุดที่ค้ำประกัน และระยะเวลาในการก่อหนี้ที่จะค้ำประกัน เว้นแต่เป็นการค้ำประกันเพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราวตามมาตรา 699 จะไม่ระบุดูระยะเวลาดังกล่าวก็ได้

สัญญาค้ำประกันต้องระบุนี้หรือสัญญาที่ค้ำประกันไว้โดยชัดแจ้ง และผู้ค้ำประกันย่อมรับผิดชอบเฉพาะหนี้หรือสัญญาที่ระบุไว้เท่านั้น

หนี้อันเกิดแต่สัญญาซึ่งไม่ผูกพันลูกหนี้เพราะทำด้วยความสำคัญผิดหรือเพราะเป็นผู้ไร้ความสามารถนั้นก็อาจจะมีประกันอย่างสมบูรณ์ได้ ถ้าหากว่าผู้ค้ำประกันรู้เหตุสำคัญผิดหรือไร้ความสามารถนั้นในขณะที่เจ้าหนี้ทำสัญญาผูกพันตน”.

¹⁹ สุทนต์ พรหมทอง. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 3. หน้า 93-94.

ความรับผิดชอบของผู้ค้าประกันในข้อนี้เป็นหลักของสัญญาการค้าประกันในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 680 ตามบทบัญญัติในเรื่องนี้ เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระแล้วลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ลูกหนี้อย่อมตกเป็นฝ่ายผิดนัด หากเป็นหนี้ที่ไม่ได้กำหนดเวลาชำระกันไว้หรือจะอนุมานจากพฤติการณ์ทั้งปวงก็ไม่ได้ เจ้าหนี้อย่อมเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ทันที แต่ถ้าได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้และกรณีเป็นที่สงสัยให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเจ้าหนี้จะเรียกให้ชำระหนี้ก่อนถึงเวลานั้นไม่ได้ อย่างไรก็ตามถ้าหนี้ถึงกำหนดชำระแล้วและภายหลังแต่นั้นเจ้าหนี้ได้เตือนให้ลูกหนี้ชำระแล้วแต่ลูกหนี้ก็ยังไม่ชำระ ลูกหนี้ก็ได้ชื่อว่าผิดนัดเพราะเจ้าหนี้ได้เตือนแล้ว แต่ถ้าได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทินและลูกหนี้ไม่ได้ชำระตามกำหนดนั้นลูกหนี้ก็ตกเป็นผู้ผิดนัดโดยไม่ต้องเตือนเลย แต่หากเป็นหนี้ที่เกิดจากมูลละเมิดลูกหนี้ได้ชื่อว่าผิดนัดมาตั้งแต่เวลาที่ทำละเมิดนั้น

2. ความรับผิดชอบของผู้ค้าประกันย่อมไม่เกินความรับผิดชอบของลูกหนี้

ผู้ค้าประกันนั้นหากไม่ใช้การเข้าค้าประกันนี้ของบุคคลอื่นด้วยเหตุผลในการดำเนินงานธุรกิจแล้ว ตามปกติมักไม่ได้รับประโยชน์ตอบแทนอะไรจากสัญญาการค้าประกัน เข้าทำนองที่ว่า (เนื้อไม่ได้กิน หนังไม่ได้รับรองนั่ง เอากระดูกมาแขวนคอ) ผู้ค้าประกันมักเป็นกฎหมายมูลหนี้ตามหลักของสัญญาการค้าประกันจึงไม่เป็นการยุติธรรมหากจะให้ผู้ค้าประกันต้องรับผิดชอบเกินกว่าความรับผิดชอบของลูกหนี้ ดังนั้นหากไม่ได้มีการตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่นแล้วลูกหนี้ต้องรับผิดชอบตามสัญญาเพียงใดผู้ค้าประกันย่อมไม่ต้องรับผิดชอบเกินกว่าความรับผิดชอบของลูกหนี้ นั้น อย่างไรก็ตามไม่ได้หมายความว่าในการทำสัญญานั้นจะมีข้อจำกัดให้ผู้ค้าประกันต้องรับผิดชอบเท่ากับความรับผิดชอบของลูกหนี้เสมอไป เพราะผู้ค้าประกันอาจทำสัญญาการค้าประกันโดยจำกัดความรับผิดชอบของตนไว้เพียงใดก็ได้โดยจะจำกัดไว้น้อยกว่าความรับผิดชอบของลูกหนี้ก็ได้ ซึ่งอาจจะเป็นการจำกัดขอบเขตของความรับผิดชอบในเรื่องกำหนดเวลาการค้าประกัน หรือรับผิดชอบเพียงไม่เกินความเสียหายเท่านั้นเท่านี้ แต่ในบางครั้งผู้ค้าประกันอาจทำสัญญาการค้าประกันโดยยอมชดใช้ให้แก่เจ้าหนี้เกินกว่าความรับผิดชอบของลูกหนี้ก็ได้เพราะเป็นเรื่องที่ผู้ค้าประกันยอมผูกพันตนเองโดยข้อตกลงพิเศษ ข้อตกลงดังกล่าวนี้ใช้บังคับได้ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ผู้ค้าประกันต้องรับผิดชอบตามที่ได้ตกลงไว้ในสัญญา

ความระงับสิ้นไปแห่งการค้าประกัน²⁰

เนื่องจากการค้าประกันเป็นสัญญาอย่างหนึ่งฉะนั้นโดยทั่วไปนั้นการระงับสิ้นไปของสัญญาการค้าประกันก็ย่อมเป็นไปเช่นเดียวกับการระงับสิ้นไปของสัญญาทั่วไป เช่น โดยคู่สัญญาตกลงกันให้ระงับ หรือโดยการที่ผู้ค้าประกันชำระหนี้เสร็จสิ้นแล้ว เหล่านี้เป็นต้น

²⁰ สุภาพวัฒน์ พรหมทอง. อ่างแล้วเชิงอรธที่ 3. หน้า 95-96.

นอกจากที่กล่าวข้างต้นแล้วยังมีกรณีที่กฎหมายกำหนดให้สัญญาค้ำประกันระงับสิ้นไปด้วย ได้แก่

1. เมื่อหนี้ประธานระงับ

การที่หนี้ประธานระงับสิ้นไปอาจเกิดขึ้นเพราะเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

1. โดยการชำระหนี้ ทั้งนี้ต้องหมายความถึง การชำระหนี้โดยสิ้นเชิงจนเป็นที่พอใจแก่เจ้าหนี้ด้วย ถ้าเป็นการชำระหนี้แต่เพียงบางส่วนยังไม่ทำให้หนี้ระงับ อนึ่งการชำระหนี้จะทำโดยตัวลูกหนี้เองหรือโดยบุคคลอื่นเข้าชำระหนี้แทนลูกหนี้ก็ได้

2. โดยการปลดหนี้ ซึ่งทำได้โดยการที่เจ้าหนี้แสดงเจตนาต่อลูกหนี้เท่านั้นก็มีผลเป็นการปลดหนี้แล้ว เว้นแต่ถ้าหนี้นั้นมีหลักฐานเป็นหนังสือการปลดหนี้ต้องทำเป็นหนังสือด้วย หรือโดยการเวนคืนเอกสารหลักฐานแห่งหนี้แก่ลูกหนี้หรือโดยการจัดมาทำลายเอกสารนั้นเสีย

3. โดยการหักกลบลบหนี้ ซึ่งมีได้ในกรณีที่เจ้าหนี้ก็มาเป็นลูกหนี้ของลูกหนี้เขาด้วย ดังนั้นเมื่อหนี้ของทั้งสองฝ่ายถึงกำหนดชำระแล้ว ก็อาจมีการเอาหนี้ของทั้งสองฝ่ายนั้นมาหักลบกันได้ แต่ต้องหมายความว่าเมื่อหักกลบลบหนี้กันแล้วหนี้ของลูกหนี้จะต้องหมดสิ้นไปด้วย หากยังมีหนี้ที่ลูกหนี้ยังต้องรับผิดชอบอยู่ก็ไม่ถือว่าเป็นการที่หนี้ประธานระงับ

4. โดยการแปลงหนี้ใหม่ เมื่อเจ้าหนี้ลูกหนี้ตกลงกันให้เปลี่ยนสิ่งซึ่งเป็นการสำคัญแห่งหนี้ เช่น เปลี่ยนวัตถุแห่งหนี้ก็ดี หรือเพิ่มเติมเงื่อนไขเข้าไปในหนี้เดิม หรือตัดเงื่อนไขออกก็ดี ดังนั้นย่อมทำให้หนี้เดิมระงับไป

อนึ่ง การแปลงหนี้ใหม่แม้เจ้าหนี้ลูกหนี้ยังคงต้องผูกพันกันต่อไปตามหนี้ที่เกิดขึ้นก็ตาม แต่ก็ถือว่าผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ เพราะหนี้ประธานเดิมที่ตกลงเข้าค้ำประกันนั้นได้ระงับไปแล้ว

3.2.2 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุน พ.ศ. 2561

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุน พ.ศ. 2561 ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19 (7) และ (17) มาตรา 39 มาตรา 40 มาตรา 41 มาตรา 44 และมาตรา 61 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560

1. การชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

สำหรับการชำระเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาค้ำประกันกองทุน กฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ในการชำระเงินค้ำประกันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไว้ในระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา และการชำระเงินค้ำประกัน พ.ศ. 2561 ซึ่งอาศัยอำนาจตาม พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560 หมวด 5 มาตรา 44 ซึ่งได้กำหนดรายละเอียดเพื่อเป็นหลักปฏิบัติแก่ผู้กู้ยืมเงินไว้ในข้อที่ 14 ซึ่งมีขอบเขตที่จะต้องพิจารณาเกี่ยวกับ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับระยะเวลาปลอดหนี้ ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษา

เมื่อนักเรียนหรือนักศึกษาสำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษาแล้ว 2 ปี นับจากปีที่จบการศึกษาหรือเลิกการศึกษา (ครบระยะเวลาปลอดหนี้ 2 ปี) ผู้กู้ยืมมีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมทั้งจำนวนค้ำประกันภายหลังจากที่ได้รับอนุมัติให้สำเร็จการศึกษาหรือมีคำสั่งให้พ้นสภาพการเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาแล้วเป็นเวลา 2 ปี หากผู้กู้ยืมเงินยังอยู่ระหว่างการศึกษาแต่ไม่ได้กู้ยืมเงิน กยศ. จะต้องแจ้งสถานภาพให้ธนาคารกรุงไทยหรือธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยทราบ หากไม่แจ้งสถานภาพจะถือว่าเป็นผู้ครบกำหนดชำระหนี้หลังจากนั้น 2 ปี หากครบกำหนดชำระหนี้แล้วยังไม่มีงานทำ สามารถขอผ่อนผันได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด²¹

ในช่วงระยะเวลาปลอดหนี้ 2 ปี ผู้กู้ยืมสามารถชำระหนี้ก่อนครบกำหนดเวลาชำระหนี้ได้ โดยไม่เสียดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใด

ในการชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ให้ถือวันที่ 5 กรกฎาคมแรก ภายหลังจากที่ได้รับอนุมัติให้สำเร็จการศึกษาหรือมีคำสั่งให้พ้นสภาพการเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาแล้วเป็นเวลา 2 ปี ดังกล่าวเป็นวันที่ครบกำหนดชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หากวันดังกล่าวตรงกับวันหยุดทำการของกองทุนให้ชำระเงินค้ำประกันในวันเปิดทำการถัดไป²²

²¹ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. (2562). *การคิดดอกเบี้ยตามตารางชำระหนี้ 15 ปี*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.studentloan.or.th/th/forum/1542026113>. [2563, 6 กุมภาพันธ์]

²² ระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระเงินค้ำประกัน พ.ศ. 2561. ข้อ 14

“ผู้กู้ยืมเงินมีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมทั้งจำนวนค้ำประกันภายหลังจากที่ได้รับอนุมัติให้สำเร็จการศึกษาหรือมีคำสั่งให้พ้นสภาพการเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาแล้วเป็นเวลาสองปี

ในการชำระเงินกู้ยืมค้ำประกันกองทุนตามวรรคหนึ่งให้ถือว่าวันที่ 5 กรกฎาคมแรกภายหลังจากที่ได้รับอนุมัติให้สำเร็จการศึกษาหรือมีคำสั่งให้พ้นสภาพการเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาแล้วเป็นเวลาสองปีดังกล่าวเป็นวันที่ครบกำหนดชำระเงินกู้ยืมค้ำประกัน หากวันดังกล่าวตรงกับวันหยุดทำการของกองทุนให้ชำระเงินค้ำประกันในวันเปิดทำการถัดไป”

2. อัตราดอกเบี้ย

สำหรับอัตราดอกเบี้ยการชำระเงินคืนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดในระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุน พ.ศ. 2561 จะคิดดอกเบี้ยหรือค่าธรรมเนียมจัดการเงินกู้ ให้เริ่มคิดตั้งแต่วันครบกำหนดชำระเงินกู้ยืมของเงินต้นที่เหลือหลังจากชำระงวดแรกแล้ว กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจะไม่เก็บดอกเบี้ยสำหรับการชำระเงินคืนในงวดแรก²³

ซึ่งตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุน พ.ศ. 2561 ยังไม่มีการกำหนดถึงรายละเอียดในเรื่องของอัตราดอกเบี้ย ซึ่งตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560 ให้อำนาจคณะกรรมการ สามารถที่จะกำหนดให้เริ่มคิดดอกเบี้ยหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กู้ยืมเงินนับแต่เวลาใดภายหลังจากสำเร็จการศึกษาหรือเลิกการศึกษาแล้วก็ได้

3. การค้ำประกัน

กรณีของการค้ำประกันการชำระหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษานั้น ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560 และระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุน พ.ศ. 2561 มิได้กำหนดถึงรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ค้ำประกันเอาไว้ เพียงแต่กำหนดว่าในการทำสัญญากู้ยืมเงินจะต้องมีผู้ค้ำประกันไว้ด้วย²⁴

²³ ระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุน พ.ศ.2561. ข้อ 17 วรรค 3.

“การคิดดอกเบี้ยหรือค่าธรรมเนียมจัดการเงินกู้ ให้เริ่มคิดตั้งแต่วันครบกำหนดชำระเงินกู้ยืมของเงินต้นที่เหลือหลังจากชำระงวดแรกแล้ว”.

²⁴ ระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุน พ.ศ. 2561. ข้อ 10.

“นักเรียนหรือนักศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้กู้ยืมเงินต้องทำสัญญากู้ยืมเงินตามแบบที่กองทุนกำหนด ที่สถานศึกษาที่นักเรียนหรือนักศึกษาผู้กู้ยืมเงินศึกษาอยู่ ทั้งนี้ ต้องจัดให้มีผู้ค้ำประกันการชำระเงินคืนกองทุนด้วยการทำสัญญากู้ยืมเงินตามวรรคหนึ่ง ผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันต้องลงลายมือชื่อในสัญญากู้ยืมเงินในฐานะผู้กู้ยืมเงินหรือผู้ค้ำประกัน แล้วแต่กรณี ด้วยตนเอง

ในกรณีผู้ค้ำประกันไม่สามารถลงลายมือชื่อในสัญญากู้ยืมเงินต่อเจ้าหน้าที่หรือผู้บริหารสถานศึกษาสัญญาผู้กู้ยืมเงินนั้นต้องมีลายมือชื่อของนายทะเบียนในท้องที่ หรือท้องถิ่น ณ ภูมิลำเนา ตามทะเบียนบ้านหรือภูมิลำเนาที่ประกอบอาชีพของผู้ค้ำประกันเพื่อรับรองลายมือชื่อของผู้ค้ำประกันด้วย”

นักเรียนหรือนักศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้กู้ยืมเงินต้องทำสัญญากู้ยืมเงินตามแบบที่กองทุนกำหนด ที่สถานศึกษาที่นักเรียนหรือนักศึกษาผู้กู้ยืมเงินศึกษาอยู่ และจะต้องจัดให้มีผู้ค้ำประกัน การชำระเงินคืนกองทุนด้วย ผู้ค้ำประกันต้องเป็นผู้บรรลุนิติภาวะ คือ บิดา มารดา หรือผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือคู่สมรส หรือบุคคลที่ประกอบอาชีพมีรายได้ น่าเชื่อถือตามที่คณะกรรมการพิจารณาให้กู้ยืมประจำสถานศึกษากำหนดให้เป็นผู้ค้ำประกันได้ นักเรียน นักศึกษา ที่ไม่มีบิดา มารดา ให้ผู้ใช้อำนาจปกครองเป็นผู้ให้การยินยอมในการทำนิติกรรมสัญญาและเป็นผู้ค้ำประกัน

“ผู้ปกครอง” ได้แก่ ผู้ปกครองตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 กฎกระทรวง ระเบียบที่ออกตามกฎหมายดังกล่าว รวมทั้งประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้ปกครองนักเรียน นักศึกษา หมายถึง บุคคลซึ่งรับนักเรียน/นักศึกษา ไว้ในความปกครอง หรืออุปการะเลี้ยงดู หรือบุคคลที่นักเรียน นักศึกษาอาศัยอยู่

กรณีคู่สมรสของผู้ค้ำประกัน ไม่ยินยอมลงนามให้ความยินยอมค้ำประกัน ให้ผู้ค้ำประกันลงนามฝ่ายเดียวได้ หากคู่สมรสของผู้ค้ำประกันมอบอำนาจให้ผู้ค้ำประกันลงลายมือชื่อฝ่ายเดียวแทนให้ผู้ค้ำประกันลงนามฝ่ายเดียวได้ ผู้ค้ำประกันไม่สามารถเพิกถอนการค้ำประกันได้ในระหว่างเวลาที่ผู้กู้ยืมเงิน ต้องรับผิดชอบตามเงื่อนไขในสัญญากู้ยืมเงิน และในการทำสัญญากู้ยืมเงินแต่ละครั้ง ผู้กู้ยืมเงินอาจเปลี่ยนแปลงผู้ค้ำประกันใหม่ได้โดยไม่จำเป็นต้องใช้ผู้ค้ำประกันคนเดิม

การทำสัญญากู้ยืมเงินนั้นผู้กู้ยืมเงินและผู้ค้ำประกันต้องลงลายมือชื่อในสัญญากู้ยืมเงินในฐานะผู้กู้ยืมเงินหรือผู้ค้ำประกันด้วยตนเอง กรณีที่ผู้ค้ำประกันไม่สามารถลงลายมือชื่อในสัญญากู้ยืมเงินต่อเจ้าหน้าที่หรือผู้บริหารสถานศึกษา สัญญากู้ยืมเงินนั้นต้องมีลายมือชื่อของนายทะเบียนในท้องที่ หรือท้องถิ่น ณ ภูมิลำเนา ตามทะเบียนบ้านหรือภูมิลำเนาที่ประกอบอาชีพของผู้ค้ำประกันเพื่อรับรองลายมือชื่อของผู้ค้ำประกันด้วย

แนวปฏิบัติเรื่องการเปลี่ยนแปลงข้อมูลผู้ค้ำประกันมีดังนี้²⁵

กรณีที่ผู้กู้ยืมได้มีการทำสัญญาแล้วแต่อยู่ในขั้นตอนสถานศึกษาตรวจสอบสัญญา และผู้บริหารสถานศึกษายังมิได้ลงนามในฐานะผู้ให้กู้ยืม หากผู้กู้ยืมประสงค์จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขผู้ค้ำประกันด้วยเหตุผลใดๆ ก็ดี กรณีนี้กองทุนอนุญาตให้ผู้กู้ยืมเปลี่ยนแปลงแก้ไขผู้ค้ำประกันได้ โดยการทำสัญญาฉบับใหม่ หรือใช้วิธีขีดฆ่าชื่อผู้ค้ำประกันเดิม และระบุชื่อผู้ค้ำประกันคนใหม่แล้วลงนามกำกับ และให้ผู้ค้ำประกันคนใหม่ลงชื่อในฐานะผู้ค้ำประกันด้วย

²⁵ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. (2562). *การคิดดอกเบี้ยตามตารางชำระหนี้ 15 ปี*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.studentloan.or.th/th/forum/1542026113>. [2563, 6 กุมภาพันธ์]

กรณีให้ผู้กู้ยืม ผู้ค้ำประกัน และผู้ให้กู้ยืม(ผู้บริหารสถานศึกษา) ได้ลงนามในสัญญา ค้ำประกันแล้ว หากผู้กู้ยืมประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงผู้ค้ำประกัน เพราะผู้ค้ำประกันคนเดิมไม่ได้ มีสัญชาติไทย เพราะด้วยเหตุผลใดๆก็ดี กรณีนี้กองทุนขอให้สถานศึกษาดำเนินการจัดทำบันทึก ข้อตกลงแนบท้ายสัญญา เพื่อให้ผู้กู้ยืม ผู้ค้ำประกันคนใหม่ และผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้ให้ กู้ยืม ลงนามในบันทึกข้อตกลงแล้วส่งบันทึกข้อตกลงดังกล่าวให้ธนาคาร ในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินได้รับ โอนเงินค่าเล่าเรียนแล้วไม่สามารถขอเปลี่ยนแปลงข้อมูลการค้ำประกันได้

3.3 เปรียบเทียบกฎหมายเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามกฎหมายต่างประเทศและกฎหมาย ไทย

จากที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศและกฎหมายไทย ในเรื่องนี้ผู้เขียน จะขอเปรียบเทียบความคล้ายคลึงในเรื่องนี้ โดยแยกเป็นประเด็นดังนี้

3.3.1 ประเด็นเรื่องของเกณฑ์การกำหนดระยะเวลาในการชำระหนี้คืนกองทุนเมื่อสำเร็จ การศึกษาหรือพ้นสภาพการเป็นนักเรียนหรือนักศึกษา

ประเทศอังกฤษและเครือรัฐออสเตรเลียมีความคล้ายคลึงกัน คือ นักศึกษาสามารถเริ่ม ชำระเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาคืนหลังจากจบการศึกษา ถ้ามีรายได้หลังจบการศึกษาถึงเกณฑ์ขั้นต่ำ ที่กำหนดไว้ โดยไม่มีการกำหนดระยะเวลาปลอดหนี้ โดยจะจ่ายตามอัตราเงินเพื่อซึ่งผูกติดกับภาษี หรือจ่ายผ่านนายจ้างโดยนายจ้างจะหักเงินจากเงินเดือน ซึ่งทำให้ผู้กู้ยืมมีความสามารถชำระเงินได้ตาม สภาพเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ ซึ่งประเทศอังกฤษกำหนดรายได้ขั้นต่ำที่ผู้กู้ยืมเงินจะต้อง ชำระเงินคืนเมื่อมีรายได้เกิน 15,000 ปอนด์ หรือ 1,250 ปอนด์ต่อเดือนหรือ 288 ปอนด์ต่อสัปดาห์ และเครือรัฐออสเตรเลียก็กำหนดเกณฑ์รายได้ขั้นต่ำคือมีรายได้ 25,000 ดอลลาร์ออสเตรเลียต่อปี ซึ่งไม่มีกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำสำหรับปลอดหนี้ กล่าวคือหากสามารถมีรายได้ 25,000 ดอลลาร์ ออสเตรเลีย ได้ภายในระยะเวลาอันรวดเร็วก็ชำระหนี้ได้เร็วและหมดภาระหนี้เร็ว

ส่วนประเทศไทยมีความแตกต่างกับทั้งสองประเทศที่กล่าวมาแล้วข้างต้น คือ ประเทศไทย กำหนดให้ผู้กู้ยืมมีหน้าที่ต้องชำระเงินกู้ยืมคืนให้กองทุน ภายหลังจากวันที่ได้รับอนุมัติให้สำเร็จ การศึกษาหรือมีคำสั่งให้พ้นสภาพการเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาแล้ว 2 ปี ในการชำระเงินกู้ยืมคืน กองทุนให้ถือวันที่ 5 กรกฎาคมแรกภายหลังจากวันที่ได้รับอนุมัติให้สำเร็จการศึกษาหรือมีคำสั่งให้พ้น สภาพการเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาแล้วเป็นเวลา 2 ปี เป็นวันที่ครบกำหนดชำระเงินกู้ยืมคืน กองทุน โดยประเทศไทยมีกฎหมายที่ใช้บังคับในการชำระหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา คือ พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560 มาตรา 44 วรรคหนึ่ง และระเบียบ

คณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุน พ.ศ.2561 หมวด 2 ข้อ 14 จะเห็นได้ว่ากฎหมายไทยกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินคืนกองทุนเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาปลอดหนี้ 2 ปี และเป็นกำหนดอัตราดอกเบี้ยแบบขั้นบันได เป็น 15 งวด ตามที่กองทุนกำหนด ซึ่งเมื่อถึงกำหนดชำระเงินในแต่ละปี ผู้กู้ยืมอาจจะไม่สามารถชำระหนี้ได้ เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการผัดขิดและทำให้ผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ตามที่กองทุนกำหนดได้

3.3.2 ประเด็นการกำหนดอัตราดอกเบี้ย

ในประเด็นการกำหนดอัตราดอกเบี้ยของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการชำระดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไว้ในหลายรูปแบบและแต่ละรูปแบบนั้นก็จะมีลักษณะไปในทางที่จะเอื้อประโยชน์ต่อผู้กู้ยืม ทำให้ผู้กู้ยืมเงินสามารถชำระต้นเงินที่กู้ยืมพร้อมกับดอกเบี้ยได้ตามความสามารถของตน โดยการกำหนดทางเลือกในการชำระหนี้ที่สอดคล้องกับสถานะทางการเงินและสามารถเปลี่ยนแปลงแผนการชำระเงินได้ ซึ่งแต่ละทางเลือกจะทำให้ผู้กู้ได้รับดอกเบี้ยในอัตราที่แตกต่างกัน ส่วนประเทศแคนาดามีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยคงที่ 5 เปอร์เซ็นต์ หรือดอกเบี้ยลอยตัวที่อัตรา 2.5 เปอร์เซ็นต์ และในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินชำระเงินกู้ยืมเต็มจำนวนภายในระยะเวลา 6 เดือนแรกหลังจากที่สำเร็จการศึกษารัฐจะไม่คิดดอกเบี้ยที่ผู้กู้ยืมต้องจ่ายแต่อย่างใด

สำหรับประเทศไทยมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยคงที่ไว้ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560 มาตรา 44 วรรคสอง เช่นเดียวกับประเทศแคนาดา แต่กำหนดไว้ให้คิดดอกเบี้ยคงที่ไม่เกินร้อยละ 7.5 ต่อปี และห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยทบต้น และระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุน พ.ศ.2561 ข้อ 17 กำหนดให้ชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1 ต่อปี โดยไม่มีการคิดดอกเบี้ยสำหรับการชำระเงินต้นงวดแรก อย่างไรก็ตามกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวไม่ได้มีการกำหนดทางเลือกเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยเอาไว้เหมือนเช่นของประเทศอเมริกา แต่เป็นการกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามปริมาณเงินกู้ยืมที่ต้องชำระในแต่ละงวด

3.3.3 ประเด็นการหาผู้ค้ำประกันการชำระหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

จากการศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาในต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นอังกฤษ สหรัฐอเมริกา แครีหรือรัฐออสเตรเลีย หรือแคนาดา จะเห็นได้ว่ากฎหมายเกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาในประเทศเหล่านี้ไม่ได้มีข้อกำหนดหลักเกณฑ์ที่จะต้องมีการมีบุคคลภายนอกเข้ามาเป็นผู้ค้ำประกันการชำระหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา แต่ประเทศเหล่านี้เลือกวิธีการในการแก้ปัญหาการไม่ชำระหนี้เงินกู้ยืมโดยการออกมาตรการต่างๆที่จะเอื้อต่อการชำระหนี้ของผู้กู้ยืมให้ผู้กู้ยืม

มีความสามารถในการชำระหนี้ตั้งแต่ต้น ไม่ต้องเกิดเป็นปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ยืมที่จะต้องไปบังคับกับผู้ค้ำประกัน ดังเช่นการกู้ยืมเงินในรูปแบบต่างๆไป

เมื่อพิจารณากฎหมายไทยตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ.2560 มาตรา 41 วรรคสอง คณะกรรมการจะกำหนดให้มีผู้ค้ำประกันการชำระเงินคืนกองทุนด้วยก็ได้ และระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการชำระเงินคืนกองทุน พ.ศ.2561 ข้อ 10 มีการกำหนดให้นักเรียนหรือนักศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้กู้ยืมเงินต้องทำสัญญากู้ยืมเงินตามแบบที่กองทุนกำหนดที่สถานศึกษาที่นักเรียนหรือนักศึกษาผู้ขอกู้ยืมเงินศึกษาอยู่ ทั้งนี้ต้องจัดให้มีผู้ค้ำประกันการชำระเงินคืนกองทุนด้วย ซึ่งปัจจุบันกองทุนกำหนดให้บุคคลที่จะเป็นผู้ค้ำประกันได้คือ (1) บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง (2) บุคคลที่ประกอบอาชีพนำเชือถือ ตามที่สถานศึกษากำหนดให้เป็นผู้ค้ำประกันได้ ซึ่ง บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ก็เป็นบุคคลที่มาจากครอบครัวเดียวกันกับผู้กู้ ซึ่งเป็นบุคคลที่ยากจนขาดแคลน การที่จะมาบังคับชำระหนี้ภายหลังจากอาจเป็นไปได้ยาก ส่วนบุคคลที่ประกอบอาชีพนำเชือถือ ตามที่สถานศึกษากำหนดให้เป็นผู้ค้ำประกันได้ นั่นก็คือครูอาจารย์ การที่จะให้ครูอาจารย์ ต้องโดนบังคับชำระหนี้แทนผู้กู้ยืมอาจจะเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา นักเรียนหรือนักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วควรรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในส่วนนี้เอง

ตามที่คุณเขียนได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบในประเด็นต่างๆระหว่างกฎหมายต่างประเทศกับกฎหมายไทยเกี่ยวกับการชำระหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จะเห็นได้ว่ากฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันสำหรับประเทศไทยนั้นอาจจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และไม่เป็นที่ตามจุดมุ่งหมายของกองทุน ทำให้กองทุนขาดเงินทุนหมุนเวียน ผู้เขียนจะได้เสนอแนะเพื่อให้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความเหมาะสมในการบังคับใช้ต่อไป